

Spis treści

Wstęp	15
Rozdział I. Światowa Organizacja Handlu i jej system prawny a transformacja systemowa Federacji Rosyjskiej	21
1. Rola WTO i jej postrzeganie w stosunkach międzynarodowych	21
2. Prawo WTO, jako szczególny rodzaj norm regulujących międzynarodowe stosunki handlowe	26
2.1. Ogólna charakterystyka systemu prawnego WTO	26
2.2. Główne zasady i specyficzne instytucje występujące w systemie prawa WTO	29
2.2.1. Główne zasady prawa WTO	30
2.2.2. Instytucje specyficzne na gruncie prawa WTO	32
2.2.2.1. Mechanizm rozstrzygania sporów	32
2.2.2.2. Mechanizm przeglądu polityki handlowej	34
3. Miejsce prawa WTO w porządkach prawnych państw członkowskich ..	35
3.1. Zobowiązania prawnomiędzynarodowe a suwerenność państwa ...	35
3.2. Prawo międzynarodowe a prawo wewnętrzne	37
3.3. Zależności między prawem WTO, a porządkami prawnymi państw członkowskich	45
3.4. Zobowiązania państwa członkowskiego oraz kandydującego do członkostwa w WTO	50
4. Pojęcie transformacji systemowej	53
5. Specyfika transformacji systemowej Rosji	55
6. Wewnętrzne uwarunkowania rosyjskiej transformacji systemowej	59
6.1. Uwarunkowania polityczno-ustrojowe	59
6.2. Uwarunkowania ekonomiczne	64
7. Czynniki zewnętrzne i ich wpływ na transformację systemową Rosji ...	67
8. Transformacja rosyjskiego systemu prawa – główne wyzwania	73
Rozdział II. Proces akcesyjny Rosji do WTO: procedura, chronologia, rezultaty	78
1. Rosja wobec organizacji międzynarodowych	78
2. Motywacje Rosji do członkostwa w WTO	80
3. Zwolennicy i przeciwnicy członkostwa Rosji w Światowej Organizacji Handlu	83

4. Charakterystyka ogólna procedury akcesyjnej w ramach Światowej Organizacji Handlu	87
4.1. Proces akcesyjny – uwagi wprowadzające	87
4.2. Normatywne podstawy akcesji. Funkcje systemowe procedury akcesyjnej	87
4.2.1. Etapy procedury akcesyjnej	89
4.2.2. Etap wstępny	90
4.2.2.1. Wniosek o członkostwo i powołanie Grupy Roboczej	90
4.2.2.2. Memorandum w sprawie polityki handlowej	91
4.2.3. Negocjacje dwustronne i wielostronne	93
4.2.4. Dokumenty akcesyjne i ich zatwierdzanie	94
5. Chronologia negocjacji akcesyjnych prowadzonych z Federacją Rosyjską	97
5.1. Geneza związków Rosji z WTO	97
5.2. Etap wstępny procesu akcesyjnego	98
5.2.1. Wniosek Rosji o przyjęcie do WTO i utworzenie Grupy Roboczej	98
5.2.2. Memorandum w sprawie rosyjskiej polityki handlowej	99
5.3. Negocjacje dwustronne i wielostronne	99
5.4. Zmiany na szczytach władzy i ich wpływ na przebieg negocjacji akcesyjnych	101
5.5. Raport końcowy Grupy Roboczej	103
6. Uczestnicy negocjacji akcesyjnych ze strony Rosji i ocena efektywności ich działania	104
7. Główne problemy w negocjacjach akcesyjnych prowadzonych z Federacją Rosyjską	108
7.1. Negocjacje w sprawie tariff celnych	109
7.1.1. Uwarunkowania i zasady negocjacji	109
7.1.2. Wyniki negocjacji w obszarze tariff celnych	110
7.1.3. Problemy w sektorze energetycznym	111
7.2. Negocjacje w sprawie rolnictwa	114
7.3. Negocjacje w sprawach systemowych	117
7.3.1. Stan wyjściowy zmian w systemie prawnym	117
7.3.2. Zakres przedmiotowy negocjacji w sprawach systemowych	118
8. Regionalna współpraca gospodarcza z udziałem Rosji w kontekście rosyjskich starań o członkostwo w WTO	121
9. Potencjalne skutki dla Rosji w związku z akcesją do WTO	124
10. Przyczyny długotrwałości i perspektywy zakończenia procesu akcesyjnego Rosji do WTO	127
Rozdział III. Podstawy prawno-systemowe rosyjskiej polityki handlowej w świetle norm WTO	134
1. Uwagi wprowadzające	134

1.1.	Kwestie terminologiczne i źródła prawa	134
1.2.	Instrumenty polityki handlowej państwa	136
1.3.	Instrumenty rosyjskiej polityki handlowej a prawo WTO	138
2.	Środki taryfowe w GATT i porozumieniach powiązanych z GATT, a prawo wewnętrzne Federacji Rosyjskiej	140
2.1.	Zasady stosowania środków taryfowych	140
2.2.	Rodzaje ceł w prawie rosyjskim	141
2.3.	Porozumienie w sprawie stosowania art. VII GATT (Kodeks wartości celnej)	144
2.4.	Porozumienie w sprawie reguł pochodzenia	145
3.	Środki pozataryfowe bezpośrednio ograniczające import lub eksport	146
3.1.	Ograniczenia ilościowe	147
3.2.	Środki antydumpingowe, subsydia, środki ochronne i wyrównawcze w świetle norm WTO a prawo wewnętrzne Federacji Rosyjskiej ..	150
3.2.1.	Uwagi ogólne	150
3.2.2.	Kodeks antydumpingowy	151
3.2.2.1.	Międzynarodowe prawo antydumpingowe	151
3.2.2.2.	Rosyjskie prawo antydumpingowe – uwagi ogólne	152
3.2.2.3.	Pojęcie dumpingu w prawie WTO	153
3.2.2.4.	Procedura ustanawiania środków antydumpingowych	154
3.2.2.5.	Definicja przemysłu krajowego	156
3.2.2.6.	Ogólna ocena	157
3.2.3.	Subsydia i środki wyrównawcze	159
3.2.3.1.	Uwagi ogólne	159
3.2.3.2.	Pojęcie subsydium w prawie WTO	159
3.2.3.3.	Pojęcie subsydium w prawie Federacji Rosyjskiej	161
3.2.3.4.	Zasady i praktyka stosowania środków wyrównawczych	162
3.2.4.	Środki ochronne	165
3.2.4.1.	Pojęcie środków ochronnych w prawie WTO	165
3.2.4.2.	Zasady stosowania środków ochronnych w prawie rosyjskim a normy WTO	166
3.3.	Licencjonowanie importu i eksportu	168
4.	Środki pozataryfowe pośrednio ograniczające eksport lub import	170
4.1.	Środki sanitarne i regulacje techniczne w prawie wewnętrznym Federacji Rosyjskiej a normy WTO	170
4.1.1.	Bariery techniczne w handlu	172
4.1.1.1.	Źródła prawa rosyjskiego dotyczące regulacji technicznych	172
4.1.1.2.	Standardy krajowe (normy) i przepisy techniczne	174
4.1.1.3.	Zbiory zasad	177

4.1.1.4.	Wymogi formalne stawiane przepisom technicznym	177
4.1.1.5.	Uznawanie zgodności	179
4.1.1.6.	Dostęp do informacji	181
4.1.1.7.	Ocena obowiązujących regulacji	182
4.1.2.	Środki sanitarne i fitosanitarne	183
4.1.3.	Stan przyjmowania przepisów technicznych	185
4.2.	Prawo rosyjskie a dopuszczalność stosowania środków pozataryfowych w świetle Porozumienia w sprawie rolnictwa	188
4.2.1.	Zakres przedmiotowy Porozumienia w sprawie rolnictwa	189
4.2.2.	Transformacja Rosji w sektorze rolnym	191
4.2.3.	Zobowiązania państwa członkowskiego w świetle Porozumienia w sprawie rolnictwa	192
4.2.4.	Perspektywy stosowania postanowień Porozumienia w sprawie rolnictwa po rosyjskiej akcesji do WTO	194
4.3.	Prawo rosyjskie a Porozumienie w sprawie środków dotyczących inwestycji związanych z handlem	195
4.3.1.	Ustawa o inwestycjach zagranicznych	196
4.3.2.	Ustawa o umowach o podziale produkcji	197
4.3.3.	Ustawa o trybie realizacji inwestycji zagranicznych w podmioty gospodarcze, mające strategiczne znaczenie dla zapewnienia obrony kraju i bezpieczeństwa państwa ..	199
5.	Porozumienia plurateralne (wielostronne)	202
5.1.	Porozumienie w sprawie zakupów rządowych	202
5.2.	Porozumienie w sprawie handlu samolotami cywilnymi	203
6.	Niektóre wnioski	204
Rozdział IV. Wpływ systemu prawnego WTO na prawno-systemowe uwarunkowania sektora usług		206
1.	Uwagi wprowadzające	206
2.	Specyfika sektora usług. Liberalizacja wymiany usług	207
3.	Prawo rosyjskie dotyczące usług w świetle ogólnej charakterystyki Układu GATS	211
3.1.	Uwagi ogólne	211
3.2.	Źródła prawa	212
3.3.	Zasady podstawowe i zobowiązania ogólne	215
3.3.1.	Klauzula najwyższego uprzywilejowania	215
3.3.2.	Przejrzystość systemu prawnego	215
3.3.3.	Zwalczanie nieuczciwej konkurencji	216
3.3.4.	Wzajemne uznawanie kwalifikacji zawodowych	217
3.3.5.	Dopuszczalne ograniczenia wymiany usług	218
4.	Zobowiązania specyficzne zawarte w GATS	219
5.	Regulacje prawa wewnętrznego Federacji Rosyjskiej a zobowiązania specyficzne zaciągane w ramach procesu akcesyjnego do WTO	221

5.1. Uwagi ogólne	221
5.2. Negocjacje Rosji i państw członkowskich WTO w sferze usług	223
5.2.1. Etapy negocjacji	223
5.2.2. Wyniki negocjacji – uwagi ogólne	224
5.3. Wyniki negocjacji i stan regulacji prawa rosyjskiego w wybranych sektorach usług	225
5.3.1. Usługi finansowe	225
5.3.1.1. Usługi bankowe	226
5.3.1.2. Usługi ubezpieczeniowe	230
5.3.2. Usługi transportowe	233
5.3.2.1. Usługi w zakresie transportu lotniczego	234
5.3.2.2. Usługi w zakresie transportu morskiego	236
5.3.2.3. Usługi w zakresie transportu śródlądowego	238
5.3.2.4. Usługi w zakresie transportu kolejowego	239
5.3.2.5. Usługi w zakresie transportu drogowego	240
5.3.2.6. Usługi telekomunikacyjne	241
5.3.3. Usługi dla biznesu. Podsektor usług profesjonalnych	242
5.3.4. Usługi turystyczne	248
6. Potencjalne skutki członkostwa w WTO dla rosyjskiego sektora usług	249
7. Niektóre wnioski	251
Rozdział V. Podstawy prawne rosyjskiego systemu ochrony własności intelektualnej w świetle norm WTO	253
1. Porozumienie w sprawie handlowych aspektów praw własności intelektualnej	253
1.1. Geneza TRIPS	253
1.2. Charakterystyka ogólna regulacji Porozumienia TRIPS	257
1.3. Odesłania w Porozumieniu TRIPS do innych umów międzynarodowych, a zobowiązania prawnomiędzynarodowe Rosji	260
1.4. Stanowisko rosyjskiej doktryny prawa wobec regulacji Porozumienia TRIPS	262
2. Ogólna charakterystyka systemu ochrony własności intelektualnej w prawie wewnętrznym Federacji Rosyjskiej	264
2.1. Ewolucja systemu ochrony własności intelektualnej w prawie wewnętrznym Federacji Rosyjskiej	264
2.2. Charakterystyka ogólna części IV Kodeksu cywilnego Federacji Rosyjskiej	267
2.3. Postanowienia ogólne rozdziału VII części IV Kodeksu cywilnego Federacji Rosyjskiej a regulacje Porozumienia TRIPS	271
2.3.1. Przedmiot ochrony własności intelektualnej w prawie Federacji Rosyjskiej	271
2.3.2. Ograniczenie treści praw własności intelektualnej	274

3.	Prawo autorskie i prawa pokrewne w prawie wewnętrznym Rosji a postanowienia Porozumienia TRIPS	276
3.1.	Regulacje TRIPS w zakresie prawa autorskiego i praw pokrewnych	276
3.2.	Dostosowania rosyjskiego prawa autorskiego do regulacji wynikających z TRIPS	277
3.2.1.	Zakres przedmiotowy ochrony praw autorskich przewidziany w prawie rosyjskim a regulacje Porozumienia TRIPS	278
3.2.2.	Treść prawa autorskiego w Rosji a regulacje Porozumienia TRIPS	282
3.2.3.	Zakres czasowy ochrony prawa autorskiego przewidziany w prawie rosyjskim a regulacje Porozumienia TRIPS	285
3.3.	Prawa pokrewne w prawie wewnętrznym Federacji Rosyjskiej a regulacje Porozumienia TRIPS	285
4.	Własność przemysłowa	289
4.1.	Uwagi wprowadzające	289
4.2.	Środki indywidualizacji uregulowane w Porozumieniu TRIPS a prawo wewnętrzne Federacji Rosyjskiej	291
4.2.1.	Znaki towarowe	291
4.2.2.	Oznaczenia geograficzne	296
4.2.3.	Kolizja między regulacjami z zakresu ochrony znaków towarowych oraz oznaczeń geograficznych	298
4.2.4.	Wzory przemysłowe	300
4.3.	Ochrona informacji nieujawnionej	301
4.4.	Prawo patentowe	304
4.4.1.	Prawa wyłączne wynikające z patentu w prawie rosyjskim a postanowienia TRIPS	307
4.4.2.	Ograniczenia prawa patentowego w prawie rosyjskim a postanowienia Porozumienia TRIPS	309
4.4.3.	Okres ochrony z zakresu prawa patentowego przewidziany w prawodawstwie rosyjskim a postanowienia TRIPS	311
4.5.	Topografie układów scalonych	311
5.	Środki ochrony własności intelektualnej w prawie rosyjskim na tle Porozumienia TRIPS	313
5.1.	Uwagi ogólne	313
5.2.	Procedury cywilne	315
5.3.	Procedury administracyjne oraz wymagania specjalne odnoszące się do środków stosowanych przy kontroli granicznej	317
5.4.	Środki tymczasowe	319
5.5.	Procedury karne	320
6.	Niektóre wnioski	322
	Zakończenie	324

1. Znaczenie procesu akcesyjnego do WTO dla transformacji rosyjskiego systemu prawnego	324
2. Zakres przedmiotowy zmian zachodzących w systemie prawnym Rosji pod wpływem procesu akcesyjnego do WTO	326
3. Wpływ zmian w systemie prawnym na proces transformacji systemowej Rosji	328
Załącznik nr 1	334
Załącznik nr 2	336
Załącznik nr 3	338
Bibliografia	339